

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

19. aprill 2018*

Eelotsusetaotlus – Füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevad kaubandusagendid –
Direktiiv 86/653/EMÜ – Kaubandusagendi õigus hüvitisele või kahju hüvitamisele pärast agendilepingu
lõppemist – Artikkel 17 – Hüvitise saamise õiguse välistamine lepingu ülesütlemise korral lepingus
kehtestatud katseajal

Kohtuasjas C-645/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour de cassation'i (Prantsusmaa kassatsioonikohus) 6. detsembri
2016. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. detsembril 2016,
menetluses

Conseils et mise en relations (CMR) SARL

versus

Demeures terre et tradition SARL,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (ettekandja)
ja C. Lycourgos,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Demeures terre et tradition SARL, esindaja: advokaat F. Molinié,
- Prantsuse valitsus, esindajad: D. Colas ja R. Coesme,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja M. Hellmann,
- Euroopa Komisjon, esindajad: J. Hottiaux ja H. Tserepa-Lacombe,

olles 25. oktoobri 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 18. detsembri 1986. aasta direktiivi 86/653/EMÜ füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate kaubandusagentide tegevust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT 1986, L 382, lk 17; ELT eriväljaanne 06/01, lk 177) artikli 17 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Conseils et mise en relations (CMR) SARLi ja Demeures terre et tradition SARLi (edaspidi „DTT“) vahelises kohtuvaidluses, milles CMR esitas nõude esiteks tema ja DTT vahel sõlmitud kaubandusagendi lepingu lõppemisega tekitatud kahju hüvitamiseks ja teiseks selle lepingu ebaseadusliku lõpetamisega tekitatud kahju hüvitamiseks.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 86/653 teises ja kolmandas põhjenduses on sätestatud:

„[arvestades, et] kaubandusliku esindamisega seotud siseriiklike õigusaktide erinevused mõjutavad märkimisväärselt konkurentsitingimusi ja kõnealuse tegevuse jätkamist [Euroopa Liidus] ning neil on kahjustav mõju kaubandusagentide kaitsele nende esindatavate suhtes ja äritehingute turvalisusele; lisaks sellele takistavad need erinevused oluliselt kaubandusliku esindamise lepingute sõlmimist ja toimimist, kui esindatav ja kaubandusagent on registreeritud eri liikmesriikides;

liikmesriikide kaubavahetus peaks toimuma ühtse turu tingimustega sarnastel tingimustel ja seetõttu on vaja liikmesriikide õigussüsteeme ühtlustada ühisturu nõuetekohaseks toimimiseks vajalikus ulatuses; selles osas seaduste konfliktiga seotud reeglid ei kõrvalda kaubandusliku esindamise osas eespool nimetatud vastuolusid ega kõrvalda neid isegi siis, kui need ühtlustataks, ning seetõttu on kavandatav ühtlustamine nendest reeglitest hoolimata vajalik“.

- 4 Direktiivi artikkel 1 sätestab:

„1. Käesolevas direktiivis ettenähtud kooskõlastusmeetmeid kohaldatakse liikmesriikide õigus- ja haldusnormide suhtes, mis reguleerivad kaubandusagentide ja nende esindatavate suhteid.

2. Käesolevas direktiivis on „kaubandusagent“ füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev vahendaja, kellel on püsiv volitus pidada läbirääkimisi kaupade müügi või ostu üle teise isiku nimel, edaspidi [„esindatav“], või pidada läbirääkimisi niisuguste tehingute üle või neid sõlmida selle [esindatava] nimel. [täpsustatud tõlge]

[...]“

- 5 Direktiivi artikli 17 lõigetes 1–3 on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada kaubandusagentidele pärast agendilepingu lõppemist lõike 2 kohase hüvitise või lõike 3 kohase kahjutasu maksmine.

2.

a) Kaubandusagendil on õigus saada hüvitist ainult siis ja ulatuses, kui:

- ta on hankinud esindatavale uued kliendid või märkimisväärselt suurendanud äritegevuse mahtu olemasolevate klientidega ja esindatav saab äritegevusest nende klientidega jätkuvalt olulist kasu

ja

– selle hüvitise maksmine on õiglane, arvesse võttes kõiki asjaolusid ja eelkõige vahendustasu, mille kaubandusagent on kaotanud nende klientidega tehtavate äritehingute pealt. [...]

- b) Hüvitise summa ei või ületada määra, mis on võrdne kaubaagendi ühe aasta hüvitisega, mis on arvutatud tema viie viimase aasta keskmise töötasu alusel ja kui leping on olnud kehtiv vähem kui viis aastat, arvutatakse hüvitis kogu kõnealuse aja jooksul makstud keskmise töötasu alusel.
- c) Niisuguse hüvitise saamine ei takista kaubandusagendil kahjutasu taotlemist.

3. Kaubandusagendil on õigus saada hüvitist kahju eest, mida talle põhjustab tema ja esindatava vahelise suhte lõppemine.

Niisuguseks kahjuks loetakse eelkõige kahju, mis tekib, kui lõppemine toimub järgmistel asjaoludel:

- kaubandusagent kaotab vahendustasu, mida ta oleks saanud agendilepingu nõuetekohase täitmise korral ja kui esindatav saab märkimisväärset kasu kaubandusagendi tegevuse tõttu,
- ja/või kaubandusagendil ei ole olnud võimalik katta kulusid, mis on talle tekkinud agendilepingu täitmise tõttu esindatava nõuannete kohaselt.“

6 Direktiivi artikkel 18 on sõnastatud järgmiselt:

„Artiklis 17 nimetatud hüvitist või kahjuhüvitist ei maksta:

- a) kui esindatav on lõpetanud agendilepingu kaubandusagendi lepinguliste kohustuste täitmatajätmise tõttu, mis siseriikliku õiguse kohaselt annab õiguse agendileping viivitamatult lõpetada;
- b) kui kaubandusagent on lõpetanud agendilepingu, kui see ei ole seotud esindatavast sõltuvate asjaolude või kaubandusagendi vanuse, kehalise puude või haigusega, mille tagajärjel ei saa temalt põhjendatult nõuda tegevuse jätkamist;
- c) kui kokkuleppel esindatavaga annab kaubandusagent oma agendilepingust tulenevad õigused ja kohustused üle teisele isikule.“

7 Direktiivi 86/653 artiklis 19 on sätestatud:

„Lepingupooled ei või kõrvale kalduda artiklite 17 ja 18 sätetest kaubandusagendi kahjuks enne agendilepingu lõppemist.“

Prantsuse õigus

8 Äriseadustiku (code de commerce) artiklis L. 134-12 on sätestatud:

„Käsundiandjaga suhete lõpetamise korral on kaubandusagendil õigus saada hüvitist talle tekitatud kahju hüvitamiseks.

Kaubandusagent kaotab õiguse kahju hüvitamisele, kui ta ei ole käsundiandjale ühe aasta jooksul alates lepingu lõppemisest teatanud, et ta soovib oma õigusi kasutada.

Kui leping lõpeb agendi surma tõttu, on õigus kahju hüvitamisele ka kaubandusagendi õigusjärglastel.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 9 DTT sõlmis 2. detsembril 2011 CMRiga eramajade müügiks kaubandusagendi lepingu. Lepingu järgi oli DTT käsundiandja ja CMR käsundisaja. Leping nägi ette 12kuulise katseaja, mille lõpus loetakse leping tähtjatuks, kummagi poole õigusega leping katseaja esimesel kuul 15 päeva, seejärel ühe kuu pikkuse etteteatamistähtajaga üles öelda. Kaubandusagendi lepingus oli eesmärgiks seatud 25 müügitehingut aastas.
- 10 DTT teatas 12. juuni 2012. aasta kirjas CMRile oma otsusest kõnealune leping pärast lepingus ette nähtud ühe kuu pikkuse etteteatamistähtaja lõppu üles öelda. Seda otsust põhjendati nimetatud lepingus seatud eesmärgi täitmata jätmisega, kuna CMR oli viie kuu jooksul teinud ainult ühe müügitehingu.
- 11 CMR esitas 20. märtsil 2013 DTT vastu Tribunal de commerce d'Orléans'ile (Orléans'i kaubanduskohus, Prantsusmaa) hagi, milles nõudis kaubandusagendi lepingu lõppemisega tekitatud kahju hüvitamist ja lepingu ebaseadusliku lõpetamise eest kahjuhüvitist. Nimetatud kohus rahuldas 30. jaanuari 2014. aasta kohtuotsusega CMRi nõuded osaliselt.
- 12 DTT esitas 14. veebruaril 2014 selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse. Cour d'appel d'Orléans (Orléans'i apellatsioonikohus, Prantsusmaa) tühistas 18. detsembri 2014. aasta kohtuotsusega Tribunal de commerce d'Orléans'i (Orléans'i kaubanduskohus) kohtuotsuse osaliselt. See kohus oli eelkõige seisukohal, et kaubandusagendi lepingu lõpetamise korral katseajal ei tule äriseadustiku artiklis L. 134-12 ette nähtud hüvitist maksta. Ta leidis samuti, et DTT ja CMRi vahel sõlmitud lepingu ülesütlemine ei olnud ebaseaduslik, kuna viie kuu jooksul oli tehtud ainult üks müügitehing, kuigi lepingus seatud eesmärk oli 25 müügitehingut aastas.
- 13 Cour de cassation (Prantsusmaa kassatsioonikohus), kellele CMR selle kohtuotsuse peale kassatsioonkaebuse esitas, märkis esiteks, et Cour d'appel d'Orléansi (Orléans'i apellatsioonikohus) kohtuotsuses kohaldatakse Cour de cassation'i (kassatsioonikohus) kaubandus-, rahandus- ja majandusajade koja väljakujunenud praktikat, mille kohaselt tehakse kaubandusagendi lepingu lõpetamise korral katseajal hüvitise saamise õigusest erand. Ta märkis teiseks, et direktiivis 86/653 ei ole võimalikku katseajaga nimetatud, mistõttu näib, et kaubandusagendi lepingu pooled võivad katseaja kehtestada, ilma et see kujutaks endast liidu õiguse rikkumist. Ta meenutas kolmandaks Euroopa Kohtu praktikale viidates, et selle direktiivi eesmärk on kaitsta kaubandusagendi tema suhetes esindatavaga ja et direktiivi artikli 17 lõiget 2 tuleks tõlgendada viisil, mis aitaks seda kaitset tagada.
- 14 Neil asjaoludel otsustas Cour de cassation (kassatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [direktiivi 86/653] artikkel 17 on kohaldatav juhul, kui kaubandusagendi leping lõpetatakse katseajal, mis on lepingus kehtestatud?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 15 Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma küsimusega sisuliselt selgitada, kas direktiivi 86/653 artiklit 17 tuleb tõlgendada nii, et hüvitise maksmise ja kahju hüvitamise süsteem, mis on vastavalt selle artikli lõigetes 2 ja 3 kaubandusagendi lepingu lõppemisega korral ette nähtud, on kohaldatav, kui leping lõpetatakse lepingus kehtestatud katseajal.
- 16 Alustuseks tuleb käsitleda küsimust, kas kaubandusagendi lepingus katseaja kehtestamine on direktiiviga 86/653 vastuolus.

- 17 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 34 märkis, ei ole direktiivis ühtegi viidet mõistele „katseaeg“. Kuna katseaja kehtestamine ei ole üheski direktiivi sättes reguleeritud, tuleb asuda seisukohale, et katseaja kehtestamine, mis on kaubandusagendi lepingu poolte lepinguvabaduse küsimus, ei ole direktiiviga iseenesest keelatud.
- 18 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et Cour de cassation'i (kassatsioonikohus) kaubandus-, rahandus- ja majandusasjade koda leidis, et kaubandusagendil ei ole õigust hüvitisele, kui kaubandusagendi leping lõpetatakse katseajal.
- 19 Sellega seoses tuleb meenutada, et ELTL artikli 288 kolmanda lõigu kohaselt on „[d]irektiiv [...] saavutatava tulemuse seisukohalt siduv iga liikmesriigi suhtes, kellele see on adresseeritud, kuid jätab vormi ja meetodite valiku selle riigi ametiasutustele“.
- 20 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 34 rõhutas, siis kuigi kaubandusagendi lepingus katseaja kehtestamine ei ole direktiiviga 86/653 vastuolus, ei saa siiski riigisiseses õiguses näha katseaja suhtes ette õiguslikke tagajärgi, mis võivad direktiivi täielikku toimet kahjustada.
- 21 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb hinnata, kas kaubandusagendi lepingus katseaja kehtestamine takistab vastavalt direktiivi 86/653 artikli 17 lõigetes 2 ja 3 ette nähtud hüvitise maksmise ja kahju hüvitamise süsteemi kohaldamist, kui leping lõpetatakse katseajal.
- 22 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika järgi tuleb liidu õigusnormi – käesoleval juhul direktiivi 86/653 artikli 17 – kohaldamisala kindlaksmääramiseks arvesse võtta nii selle sõnastust, konteksti kui ka eesmärke (16. aprilli 2015. aasta kohtuotsus Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 23 Selle artikli sõnastuse kohta tuleb esiteks märkida, et vastavalt direktiivi 86/653 artikli 17 lõikele 1 võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et tagada kaubandusagentidele „pärast agendilepingu lõppemist“ hüvitis või kahjutasu maksmine. Lisaks on direktiivi artikli 17 lõikes 3 sätestatud, et kaubandusagendil on õigus saada hüvitist kahju eest, mida talle põhjustab „tema ja esindatava vahelise suhte lõppemine“. Seega sõltub kaubandusagendi õigus hüvitisele või kahju hüvitamisele tema ja esindatava vahelise lepingulise suhte lõppemisest.
- 24 Kuigi katseaja kehtestamise eesmärk on kaubandusagendi lepingu ülesütlemist hõlbustada, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 38 märkis, on lepingus kehtestatud katseajal sellise lepingu ülesütlemine siiski „lepingu lõppemine“ või „[kaubandusagendi] ja esindatava vahelise suhte lõppemine“ direktiivi 86/653 artikli 17 lõigete 1 ja 3 mõttes.
- 25 Sellega seoses tuleb täpsustada, et Euroopa Kohtule esitatud seisukohtadest ilmneb, et käesoleva kohtuotsuse punktis 18 osutatud Cour de cassation'i (kassatsioonikohus) praktika, mille kohaselt ei ole kaubandusagendil õigust hüvitisele, kui kaubandusagendi leping lõpetatakse katseajal, põhineb kaalutlusel, et sellel perioodil ei ole kaubandusagendi leping veel lõplikult sõlmitud.
- 26 Direktiiv 86/653 sellist tõlgendust ei toeta. Vastupidi, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 39 märkis, on kaubandusagendi ja esindatava vaheline suhe direktiivi 86/653 artikli 1 tähenduses olemas alates hetkest, mil on sõlmitud leping, mille ese on kas kaupade müügi või ostu üle läbirääkimiste pidamine või nende tehingute üle läbirääkimiste pidamine või nende sõlmimine esindatavate nimel, olenemata sellest, kas lepingus on katseaeg kehtestatud või mitte. Järelikult on direktiivi sätted kohaldatavad alates hetkest, mil esindatava ja kaubandusagendi vahel selline leping sõlmitakse, isegi kui lepingus võidakse ette näha katseaeg.
- 27 Teiseks tuleneb direktiivi 86/653 artikli 17 lõike 2 punktist a, et hüvitist makstakse muu hulgas siis, kui kaubandusagent on hankinud esindatavale uued kliendid või märkimisväärselt suurendanud äritegevuse mahtu olemasolevate klientidega ja esindatav saab äritegevusest nende klientidega jätkuvalt olulist kasu.

Lisaks on direktiivi artikli 17 lõike 2 punktis b sätestatud, et hüvitise summa sõltub kaubandusagendi töö tulemuslikkusest lepingu kehtivuse ajal. Samuti tuleneb direktiivi artikli 17 lõikest 3, et kaubandusagendil on õigus saada hüvitist talle põhjustatud kahju eest, eelkõige kui see kahju on tekkinud lepinguliste suhete lõppemisest tingimustel, mille kohaselt kaotab kaubandusagent vahendustasu, mida ta oleks saanud agendilepingu nõuetekohase täitmise korral ja kui esindatav saab märkimisväärset kasu kaubandusagendi tegevuse tõttu, ja/või kaubandusagendil ei ole olnud võimalik katta kulusid, mis on talle tekkinud agendilepingu täitmise tõttu esindatava nõuannete kohaselt.

- 28 Seega, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 26 ja 50 märkis, tuleneb direktiivi 86/653 artikli 17 lõigete 2 ja 3 sõnastusest, et selles sättes ette nähtud hüvitise maksmise ja kahju hüvitamise süsteemi eesmärk ei ole mitte karistada lepingu lõpetamist, vaid maksta kaubandusagendile hüvitist tema varasemate teenuste eest, millest esindatav ka pärast lepinguliste suhete lõppemist kasu saab, või hüvitada talle teenuste osutamise seoses kantud kulud. Seetõttu ei saa kaubandusagenti jätta ilma hüvitisest või jätta talle kahju hüvitamata üksnes põhjusel, et kaubandusagendi leping lõpetatakse katseajal, kui artikli 17 lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimused on täidetud.
- 29 Järelikult tuleneb selle artikli sõnastusest, et õigus hüvitisele ja tekitatud kahju hüvitamisele on kohaldatav ka siis, kui esindatava ja kaubandusagendi vaheline lepinguline suhe lõpeb katseajal.
- 30 Eeltoodud kaalutlusi toetab direktiivi 86/653 artikli 17 konteksti ja selle direktiivi eesmärgi analüüs.
- 31 Kõigepealt tuleb direktiivi artikli 17 konteksti kohta esiteks märkida, et direktiivi artiklis 18 on ammendavalt loetletud juhtumid, mil hüvitist või kahjuhüvitist ei maksta. Katseaja katkemist ei ole nende juhtumite hulgas mainitud. Peale selle, kuna artikkel 18 on erand õigusest hüvitisele ja kahju hüvitamisele, tuleb seda artiklit tõlgendada kitsalt. Järelikult ei saa asjaomast artiklit tõlgendada nii, et sellega lisatakse hüvitisest või kahjuhüvitisest ilmajätmise põhjus, mida ei ole selles artiklis sõnaselgelt ette nähtud (vt selle kohta 28. oktoobri 2010. aasta kohtuotsus *Volvo Car Germany*, C-203/09, EU:C:2010:647, punkt 42). Kui aga asuda seisukohale, et hüvitist või kahjuhüvitist ei maksta juhul, kui lepingulised suhted lõpevad katseajal, tunnistatakse sellega just nimelt ilmajätmise põhjust, mida direktiivi artiklis 18 ei ole ette nähtud.
- 32 Teiseks on direktiivi 86/653 artiklis 19 lepingupooltel keelatud direktiivi artiklitest 17 ja 18 kaubandusagendi kahjuks enne agendilepingu lõppemist kõrvale kalduda. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 48 märkis, on niisuguseks kaubandusagendi kahjuks kõrvalekaldumiseks see, kui asuda seisukohale, et direktiivi artiklis 17 ette nähtud õigust hüvitisele ja kahju hüvitamisele ei kohaldata, kui kaubanduslepingus on kehtestatud katseaeg. Nimelt makstaks kaubandusagendile, kes on tegutsenud sama tulemuslikult, hüvitist või keeldutaks talle hüvitise maksmisest sõltuvalt ainuüksi sellest, kas kaubandusagendi lepingus on katseaeg kehtestatud või mitte.
- 33 Mis puudutab seejärel direktiivi 86/653 eesmärki, siis tuleb meenutada, et nähtuvalt selle direktiivi teisest ja kolmandast põhjendusest on direktiivi eesmärk eelkõige kaitsta kaubandusagenti suhetes tema esindatavaga (17. mai 2017. aasta kohtuotsus *ERGO Poist'ovna*, C-48/16, EU:C:2017:377, punkt 41).
- 34 Euroopa Kohus on siinjuures otsustanud, et direktiivi artiklid 17 ja 18 on määrava tähtsusega, kuna need määratlevad kaitstuse taseme, mida liidu seadusandja on pidanud mõistlikuks ühisturu loomise raames kaubandusagentidele pakkuda (17. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus *Unamar*, C-184/12, EU:C:2013:663, punkt 39). Lisaks on Euroopa Kohtu praktika järgi direktiivi artiklite 17–19 eesmärk kaitsta kaubandusagenti pärast kaubandusagendi lepingu lõppemist. Sel eesmärgil direktiiviga 86/653 kehtestatud süsteem on imperatiivne (9. novembri 2000. aasta kohtuotsus *Ingmar*, C-381/98, EU:C:2000:605, punkt 21, ja 23. märtsi 2006. aasta kohtuotsus *Honyvem Informazioni Commerciali*, C-465/04, EU:C:2006:199, punkt 22).

- 35 Euroopa Kohus on ka täpsustanud, et direktiivi 86/653 artikli 17 mis tahes tõlgendus, mis võiks olla kaubandusagendi kahjuks, on välistatud (vt selle kohta 26. märtsi 2009. aasta kohtuotsus Semen, C-348/07, EU:C:2009:195, punkt 21).
- 36 Tõlgendus, mille kohaselt ei maksta kaubandusagendi lepingu katseajal lõpetamise korral mingisugust hüvitist, ei ole direktiivi 86/653 artikliga 17 kehtestatud süsteemi imperatiivsusega kooskõlas. Nimelt tõlgendus, mille kohaselt sõltub hüvitise maksmine sellest, kas kaubandusagendi lepingus on katseaeg kehtestatud või mitte, ilma et – vastupidi sellele, mis on sätestatud kõnealuses artiklis – võetaks arvesse kaubandusagendi töö tulemuslikkust või tema poolt kantud kulusid, kujutab endast samadel põhjustel, mis on toodud käesoleva kohtuotsuse punktis 32, tõlgendamist kaubandusagendi kahjuks, kes jääb ilma igasugusest hüvitisest üksnes põhjusel, et tema ja esindatava vahel sõlmitud leping sisaldab katseaega.
- 37 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et direktiivi 86/653 artikli 17 tõlgendus, mille kohaselt ei maksta hüvitist või kahjuhüvitist, kui kaubandusagendi leping lõpetatakse katseajal, on selle direktiivi eesmärgiga vastuolus.
- 38 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 86/653 artiklit 17 tuleb tõlgendada nii, et hüvitise maksmise ja kahju hüvitamise süsteem, mis on vastavalt selle artikli lõigetes 2 ja 3 kaubandusagendi lepingu lõppemise korral ette nähtud, on kohaldatav, kui leping lõpetatakse lepingus kehtestatud katseajal.

Kohtukulud

- 39 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Nõukogu 18. detsembri 1986. aasta direktiivi 86/653/EMÜ füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate kaubandusagentide tegevust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artiklit 17 tuleb tõlgendada nii, et hüvitise maksmise ja kahju hüvitamise süsteem, mis on vastavalt selle artikli lõigetes 2 ja 3 kaubandusagendi lepingu lõppemise korral ette nähtud, on kohaldatav, kui leping lõpetatakse lepingus kehtestatud katseajal.

Allkirjad